

Na podlagi prvega, četrtega in petega odstavka 49. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O

o Naravnem rezervatu Ormoške lagune

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(zavarovanje, cilji in namen)

(1) Območje Ormoških lagun na poplavni ravnici reke Drave pri Ormožu se zavaruje kot Naravni rezervat Ormoške lagune (v nadaljnjem besedilu: naravni rezervat).

(2) Varstveni cilj naravnega rezervata je ohranitev sladkovodnih habitatnih tipov v lagunah in gozdnih, grmiščnih, močvirnih in drugih, z bližino reke Drave pogojenih habitatnih tipov v neposredni okolici lagun, habitatov domorodnih prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst (v nadaljnjem besedilu: rastlinske in živalske vrste), vključno z ustreznimi ekološkimi razmerami za množična selitvena počivališča pobreznikov in drugih vrst ptic. Varstveni cilj naravnega rezervata je tudi prispevati k raznolikosti in naravni uravnovešenosti ekosistema reke Drave in poplavne ravnice ob njej.

(3) Namen naravnega rezervata je s pravili ravnanj in z izvajanjem upravljavskih nalog, vzdrževanjem in nadaljnjim izboljševanjem stanja habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih in živalskih vrst dosegati varstveni cilj iz prejšnjega odstavka in s tem izpolnjevati obveznosti, ki jih je Republika Slovenija sprejela v okviru evropskih in mednarodnih dogovorov glede ohranjanja mokrišč, vodnih ptic ter drugih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Namen naravnega rezervata je tudi omogočiti obiskovanje in ogledovanje naravnega rezervata in življenja v njem ter povečevanje ozaveščenosti o pomenu varstva narave.

(4) Naravni rezervat je odprt za javnost.

2. člen

(vsebina)

Ta uredba določa območje naravnega rezervata, varstvene režime in usmeritve ter pravila ravnanj v naravnem rezervatu, način upravljanja naravnega rezervata, upravljavske naloge ter način njihovega financiranja in izvajanja nadzora.

II. OBMOČJE NARAVNEGA REZERVATA

3. člen

(opis naravnega rezervata)

(1) Naravni rezervat se nahaja približno 3,5 km vzhodno od Ormoža in 500 m južno od vasi Frankovci ter obsega 66,59 ha.

(2) Naravni rezervat obsega sedem lagun, na katerih se je od opustitve njihove uporabe kot usedalnih bazenov nekdanje Tovarne sladkorja Ormož vzpostavilo sladkovodno mokrišče z večjimi in manjšimi gnezditvenimi otočki za ptice, blatnimi površinami, pasovi trstičja in rogoza ter odprtimi vodnimi površinami z makrofiti. Okoli vodnih lagun so ruderalne in travniške površine ter ostanki poplavnega gozda. V neposredni bližini teče Pušenski potok. Na območju je znova vzpostavljeno stanje z veliko biotsko raznovrstnostjo, približno primerljivo s stanjem, kot je bilo pred gradnjo Tovarne sladkorja Ormož pred približno tremi desetletji.

(3) V naravni rezervat se voda dovaja po vkopanem cevovodu iz bližnje zaježitve reke Drave – Ormoškega jezera, odvaja pa se v Pušenski potok.

(4) Območje Ormoških lagun je del ekološko pomembnega območja Drava – spodnja (id. št. 41500), del posebnega varstvenega območja – območja Natura 2000: posebnega območja varstva (SI5000011 Drava) in posebnega ohranitvenega območja (SI3000220 Drava). Na tem območju gnezdi med drugimi naslednje evropsko varovane vrste ptic: čapljica (*Ixobrychus minutus*), grahasta tukalica (*Porzana porzana*), mala tukalica (*Porzana parva*), trstni cvrčalec (*Locustella luscinioides*), kostanjek (*Aythya nyroca*), polojnik (*Himantopus himantopus*), navadna čigra (*Sterna hirundo*), rečni galeb (*Larus ridibundus*), črnovrati ponirek (*Podiceps nigricollis*), konopnica (*Anas strepera*) in rdečenogi martinec (*Tringa totanus*). Območje naravnega rezervata je, tudi zaradi svoje lege sredi poplavne ravnice ob reki Dravi, v slovenskem merilu eno izmed najpomembnejših gnezdišč vodnih ptic in najpomembnejše počivališče za seleče se pobrežnike (*Charadriiformes*); območje poplavnega gozda je habitat belorepca (*Haliaeetus albicilla*), črne štoklje (*Ciconia nigra*) in drugih redkih vrst ptic.

(5) Znotraj naravnega rezervata je območje, ki je imenovano Površine za turizem in je določeno z Odlokom o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za ureditev naravnega rezervata Ormoške lagune (v nastajanju) (Uradni vestnik občine Ormož, št. 12/14; v nadaljnjem besedilu: OPPN).

4. člen

(meja naravnega rezervata)

(1) Meja naravnega rezervata je določena na državni topografski karti v merilu 1 : 5000.

(2) Na karti iz prejšnjega odstavka so prikazane tudi Površine za turizem iz petega odstavka prejšnjega člena.

(3) Karta iz prvega odstavka tega člena se hrani kot podatek o zavarovanih območjih v registru naravnih vrednot pri ministrstvu, pristojnem za ohranjanje narave (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

(4) Meja naravnega rezervata iz prvega odstavka tega člena je informativno prikazana na publikacijski karti v merilu 1 : 5500, ki je kot priloga sestavni del te uredbe.

III. VARSTVENI REŽIMI IN PRAVILA RAVNANJA

5. člen
(varstveni režim)

(1) Na območju naravnega rezervata so prepovedana vsa ravnanja, posegi in dejavnosti, ki bi lahko negativno vplivali na rastlinske in živalske vrste, njihove habitate in habitatne tipe ter bi lahko spremenili ekološke in druge lastnosti naravnega rezervata, zlasti pa je prepovedano:

1. graditi, postavljati ali nameščati objekte, naprave, predmete, reklame ali oznake;
2. odvezemati in odnašati zemljo iz naravnega rezervata;
3. odvezemati in odvajati vodo iz naravnega rezervata;
4. odlagati, metati, nameščati v vodo ali spuščati po vodi predmete ali snovi;
5. kopati ali potapljati se;
6. čolnariti ali uporabljati druga vodna plovila;
7. spreminjati naravno temperaturo in sestavo vode;
8. izkopavati, lomiti, sekati, požigati ali drugače poškodovati rastline;
9. izvajati ribolov in lov;
10. odvezemati živali iz narave in se približevati gnezdiščem ali kotiščem živali ali izvajati katerakoli druga ravnanja, s katerimi se živali namerno vznemirjajo, poškodujejo ali uničujejo;
11. naseljevati, doseljevati ali gojiti katere koli živali ali rastline;
12. umetno osvetljevati ali zatemnjevati habitate rastlin in živali ali druge dele narave v naravnem rezervatu;
13. metati ali drugače prožiti eksplozivna telesa, predvajati glasno glasbo ali drugače povzročati hrup, ki je večji od predpisanih vrednosti s področja varstva pred hrupom;
14. kuriti ogenj;
15. šotoriti ali taboriti;
16. izvajati raziskave, ki so v nasprotju z varstvenimi cilji te uredbe in brez predhodnega dogovora s skrbnikom oziroma izvajalcem pogodbenega varstva;
17. snemati filme, videospote, fotografije in druge videoprodukte za javno predvajanje, katerih vsebina je v nasprotju z varstvenimi cilji te uredbe in brez predhodnega dogovora s skrbnikom oziroma izvajalcem pogodbenega varstva;
18. izvajati družabne aktivnosti, kot so predstave, nastopi, organizirane športne in rekreacijske aktivnosti ali tekmovanja ter druge množične prireditve in druženja.

(2) Na območju naravnega rezervata so poleg ravnanj iz prejšnjega odstavka prepovedana tudi ravnanja ob obiskovanju naravnega rezervata, ki so v nasprotju z 11. in 12. členom te uredbe in s pogoji obiskovanja, določenimi v načrtu delovanja in urejanja naravnega rezervata, zlasti pa je prepovedano:

1. hoditi zunaj urejenih ali označenih poti ali druge urejene ali označene infrastrukture;
2. voziti se z vozili na motorni pogon, razen po dovozni cesti do parkirišča;
3. parkirati prevozna sredstva zunaj za to določenih območij;
4. voziti se s kolesi zunaj za to določenih poti;
5. jezdititi zunaj za to določenih poti;
6. obiskovati naravni rezervat na način, ki je moteč za živali in druge obiskovalce, npr. s hitrim tekanjem in hrupno hojo;
7. puščati pse ali druge hišne živali s povodca.

(3) Raziskave iz 16. točke prvega odstavka tega člena so v nasprotju z varstvenimi cilji te uredbe, če ne prispevajo k varstvu rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov oziroma upravljanju naravnega rezervata, kadar je predvidena invazivna raziskovalna metoda ali kadar bi izvedba raziskav lahko negativno vplivala na življenje ptic ali drugih živali.

(4) Snemanje filmov, videospotov, fotografij in drugih videoproduktov za javno predvajanje iz 17. točke prvega odstavka tega člena je v nasprotju z varstvenimi cilji te uredbe, če naravni rezervat ni predmet snemanja, ampak je uporabljen le kot prostor za snemanje vsebin, katerih sporočilnost z naravnim rezervatom nima vsebinske povezave ali je celo v nasprotju z varstvenimi režimi.

(5) Poti, po katerih se je dovoljeno voziti s kolesi in jezdit, iz 4. oziroma 5. točke drugega odstavka tega člena, se določijo v načrtu delovanja in urejanja naravnega rezervata.

6. člen (izjeme od varstvenih režimov)

(1) Ne glede na prepovedi iz 1., 2., 3., 4., 7., 8., 10. in 11. točke prvega odstavka prejšnjega člena se lahko v skladu z varstvenimi cilji te uredbe ravnanja, posegi in dejavnosti izvajajo, če se izvajajo kot ukrepi varstva narave in naravovarstvene naloge, kot so gradnja, postavljanje in obnavljanje objektov in naprav, ki so namenjeni varovanju in obiskovanju naravnega rezervata, odvzemanje iz narave rastlin in živali tujerodnih vrst, naseljevanje, doseljevanje in gojenje pašnih živali za vzdrževanje ustreznega stanja vegetacijske zarasti, čiščenje sedimentov iz lagun in izvajanje drugih del za vzdrževanje ustreznih količin vode ter drugi ukrepi in naloge, če so taki ukrepi in naloge določeni v načrtu delovanja in urejanja naravnega rezervata.

(2) Ne glede na prepovedi iz prvega odstavka prejšnjega člena se lahko v skladu z varstvenimi cilji te uredbe ravnanja, posegi in dejavnosti izvajajo tudi, če se izvajajo kot:

- kmetijska in gozdarska dejavnost;
- ukrepi, s katerimi se preprečujejo ali zmanjšujejo negativni vplivi na naravni rezervat iz okolice in se kot naravovarstveni pogoji ali usmeritve opredelijo v dovoljenjih, soglasjih, mnenjih ali naravovarstvenih smernicah.

(3) Ne glede na prepovedi iz 1., 14., 15. in 18. točke prvega odstavka prejšnjega člena je v skladu z varstvenimi cilji te uredbe na Površinah za turizem iz petega odstavka 3. člena dovoljeno graditi, postavljati ali nameščati objekte, naprave ali predmete, namenjene izobraževalnim, raziskovalnim, sprostitvenim in drugim dejavnostim, kot je določeno z OPPN, ter kuriti ogenj, šotoriti, taboriti in izvajati družabne aktivnosti.

7. člen (varstvene usmeritve za preprečevanje neugodnih vplivov na naravni rezervat)

Okoli naravnega rezervata se posegi, dejavnosti in ravnanja, ki lahko neugodno vplivajo na naravni rezervat zaradi onesnaževanja vode in tal, hrupa in osvetljevanja, izvajajo tako, da je vpliv čim manjši. Zato se ohranja gozdni pas med pridobivalnim prostorom gramoznice Jurkovec in mejo naravnega rezervata v širini najmanj 100 m. Vožnja motornih vozil po makadamski cesti med naravnim rezervatom in nasipom ob Ormoškem jezeru se prilagodi z znižanjem hitrosti, tako da je negativni učinek na naravni rezervat zaradi prašenja čim manjši.

8. člen (razvojne usmeritve)

(1) Na območju naravnega rezervata se poleg izvajanja in izpopolnjevanja varstvenih ukrepov za ohranjanje narave spodbujajo in razvijajo aktivnosti, ki najširši javnosti omogočajo spoznavanje in doživljanje narave. Izvajajo se izobraževalni in drugi programi za povečevanje znanja o pticah in preostali naravi ter za ozaveščanje o pomenu njihovega ohranjanja. V ta namen se lahko vzpostavlja ustrezna infrastruktura, kot so opazovalnice, učne poti, informativne table in drugo. Naravni rezervat se v sodelovanju s šolami in drugimi institucijami, pristojnimi za izobraževanje v širši regiji, lahko namenja za praktični šolski pouk kot učilnica v naravi.

(2) Naravni rezervat se vključuje v programe varstva in razvoja širšega območja poplavne ravnice reke Drave kot ekološko pomembnega območja, območja Natura 2000 in bližnjega naravnega rezervata Ormoško jezero. V sodelovanju z lokalno skupnostjo se naravni rezervat promovira v sklopu naravnih znamenitosti kraja in kot naravoslovna turistična destinacija, kar lahko prispeva k večji prepoznavnosti kraja. Obenem se v povezavi z naravnim rezervatom in varstvom širšega območja ponuja priložnost za promocijo naravi prijazno pridelane hrane in povečanje tržne vrednosti takih pridelkov.

(3) Naravni rezervat se zaradi pomena za selitev ptic lahko vključi v mrežo mednarodnih raziskovalnih postaj za opazovanje in proučevanje selitev ptic ob povezovanju domačih in tujih strokovnih institucij.

IV. UPRAVLJANJE NARAVNEGA REZERVATA

9. člen

(upravljanje naravnega rezervata)

(1) Naravni rezervat nima posebnega upravljavca.

(2) Posamezne naloge upravljanja v naravnem rezervatu izvaja ministrstvo, ki s skrbnikom oziroma izvajalcem pogodbenega varstva sklene pogodbo za:

- upravljanje habitatnih tipov in habitatov vrst, med drugim za uravnavanje zaraslosti rastlinstva, ustrezni vodni režim z dovajanjem vode v naravni rezervat in odvajanjem iz njega, odstranjevanje naplavin, odstranjevanje tujerodnih vrst;
- zagotavljanje prehodnosti, čistosti in varnosti poti, mostov, ograj in opazovališč;
- predstavljanje naravnega rezervata javnosti in ozaveščanje javnosti o pomenu varstva narave;
- spremljanje stanja biotske raznovrstnosti in vseh dejavnikov, ki na stanje vplivajo;
- izvajanje drugih nalog v skladu s to uredbo.

(3) Na območju naravnega rezervata izvaja organizacija, pristojna za ohranjanje narave, naslednje naloge:

- spremlja ravnanja, posege in dejavnosti ter doseganje varstvenih ciljev naravnega rezervata;
- izvaja ukrepe varstva in akcije, s katerimi se preprečujejo škodljivi vplivi na naravo ali izboljšuje stanje, namešča in vzdržuje znake za označevanje naravnega rezervata.

10. člen

(načrt delovanja in urejanja naravnega rezervata)

(1) Upravljanje naravnega rezervata se izvaja na podlagi petletnega načrta delovanja in urejanja naravnega rezervata.

- (2) V načrtu delovanja in urejanja naravnega rezervata so zlasti naslednje vsebine:
- opis in ocena stanja narave in analiza dejavnikov, ki na stanje vplivajo;
 - naloge in aktivnosti za uresničevanje varstvenih in razvojnih ciljev naravnega rezervata;
 - konkretizacija varstvenih režimov in varstvenih usmeritev ter njihova umestitev v prostor, vključno z usmeritvami in pogoji za obiskovanje naravnega rezervata;
 - načrt zagotavljanja finančnih sredstev;
 - kazalniki, s katerimi se po določenih časovnih obdobjih prikažeta stopnja doseganja varstvenih ciljev naravnega rezervata in učinkovitost upravljanja.

(3) Predlog načrta delovanja in urejanja naravnega rezervata pripravi skrbnik oziroma izvajalec pogodbenega varstva; potrdi ga minister, pristojen za ohranjanje narave. S predlogom načrta delovanja in urejanja naravnega rezervata se predhodno seznani lokalna skupnost.

(4) Skrbnik oziroma izvajalec pogodbenega varstva o uresničevanju načrta delovanja in urejanja naravnega rezervata letno poroča ministrstvu.

(5) Načrt delovanja in urejanja naravnega rezervata se upošteva pri izdelavi naravovarstvenih smernic.

V. OBISKOVANJE NARAVNEGA REZERVATA

11. člen

(obiskovanje in vstop v naravni rezervat)

- (1) Obiskovanje naravnega rezervata je vsako zadrževanje v naravnem rezervatu.
- (2) Vstop v naravni rezervat je dovoljen na vstopnih točkah in v času, ko to ni moteče za ptice in druge živali.
- (3) Vstopne točke in čas obiskovanja se določijo v načrtu delovanja in urejanja naravnega rezervata.
- (4) Vstop v naravni rezervat je za posamezne obiskovalce prost. Za vstop na Površine za turizem se lahko zaračuna vstopnina, razen za prehod prek Površin za turizem po poti, ki vodi okoli lagun.
- (5) Skupine, ki štejejo več kot deset obiskovalcev in šolske skupine lahko vstopijo v naravni rezervat le ob spremstvu vodnika, ki skupino tudi vodi po naravnem rezervatu. Vodnika zagotovi skrbnik oziroma izvajalec pogodbenega varstva.
- (6) Informacija o pravilih in pogojih obiskovanja naravnega rezervata se objavi na javnosti vidnem oziroma dostopnem mestu.
- (7) Vstopanje v naravni rezervat za izvajanje kmetijske in gozdarske dejavnosti se ne šteje za obiskovanje naravnega rezervata.

12. člen

(vodenje obiskovalcev po naravnem rezervatu)

- (1) Vodenje obiskovalcev po naravnem rezervatu obsega spremljanje in usmerjanje obiskovalcev, strokovno razlago o naravnem rezervatu, značilnostih narave in naravnih procesih ter izvajanje programov za obiskovalce.

(2) Vodenje obiskovalcev izvaja skrbnik oziroma izvajalec pogodbenega varstva ali, izjemoma in po predhodnem pisnem dogovoru z njim, druga oseba.

(3) Vodenje obiskovalcev po naravnem rezervatu se izvaja proti plačilu.

VI. INFRASTRUKTURA V NARAVNEM REZERVATU

13. člen

(infrastruktura v naravnem rezervatu)

Infrastruktura naravnega rezervata je infrastruktura, ki je namenjena za zagotavljanje in vzdrževanje ustreznih ekoloških razmer habitatnih tipov in habitatov rastlinskih in živalskih vrst ter za obiskovanje naravnega rezervata.

VII. FINANCIRANJE

14. člen

(finančni viri)

(1) Sredstva za upravljanje naravnega rezervata se pridobivajo iz:

- državnega proračuna;
- dotacij in donacij;
- sredstev iz lokalnih, državnih ali mednarodnih skladov, finančnih mehanizmov, ustanov ali organizacij ter mednarodnih programov pomoči;
- drugih virov.

(2) Sredstva za upravljanje naravnega rezervata so tudi prihodki od:

- vstopnin za vstop na Površine za turizem;
- vodenja po naravnem rezervatu;
- storitev in prodaje publikacij, promocijskih in drugih izdelkov;
- komercialnih avdio- in videosnemanj;
- izvajanj dogodkov v naravnem rezervatu in
- drugi prihodki, povezani z naravnim rezervatom.

VIII. NADZOR

15. člen

(nadzor)

Nadzor nad izvajanjem te uredbe opravljajo naravovarstveni nadzorniki in pristojni inšpektorji v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave.

IX. KONČNA DOLOČBA

16. člen

(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00719-13/2017
Ljubljana, dne 4. maja 2017
EVA 2016-2550-0114

Vlada Republike Slovenije

Boris Koprivnikar
podpredsednik